

ПРОМОЦІЯ/ **ІНФОРМАЦІЯ**

ВЕЛОСИПЕДНІ МАПИ

Огляд

Велосипедні мапи є обов'язковою складовою кампаній з популяризації велотранспорту. Веломапа — це дещо більше, ніж просто відтворення місцевої мережі велоінфраструктури. Мапа надає рекомендації щодо маршрутів, інформує про якість доріжок, інтенсивність руху, велопарковки або проїзди. Високоякісна велосипедна мапа також надає додаткову інформацію, наприклад, правила користування велосипедом в умовах міста або типові дорожні знаки, які зобов'язані знати велосипедисти. Створення веломапи також є конкретною ознакою серйозності намірів міста в своїй підтримці велотранспорту.

Коротка інформація та цілі

Термінологія

Велосипедна мапа відображає мережу місцевих велосипедних доріжок та смуг. Вона також дає рекомендації щодо маршрутів, стану велодоріжок, завантаженості доріг, наявних велопарковок та доступність територій для під'їзду велосипедом. Високоякісна велосипедна мапа також надає додаткову інформацію, наприклад, безпечне використання велосипеда в умовах міста або типові дорожні знаки, які стосуються руху велосипедистів.

Функція/мета

Веломапа — це найкращий спосіб популяризації велотранспорту, представлення повної інформації про можливості пересування велосипедом в місті або на визначеній території, це також спосіб довести серйозність намірів міста щодо підтримки розвитку велотранспорту. Всі категорії велосипедистів, чи то ті, що їздять лише з метою відпочинку, регулярні користувачі велосипеда, недосвідчені чи навіть потенційні велосипедисти отримають користь від добре підготовленої велосипедної мапи. Мапи інформують про найкращі маршрути, що пропонують безпечний, швидкий та найкомфортніший спосіб дістатися необхідного місця призначення. Мапи також можуть висвітлювати іншу корисну для велосипедистів інформацію.

Побічною перевагою створення веломапи є факт того, що оголошення в місцевих газетах та залучення громадськості до процесу створення мапи допоможуть створити зацікавленість мешканців у завданні та обізнаність щодо розвитку велотранспорту.

Сфера застосування

Велосипедна мапа корисна для міст-початківців, прогресуючих та міст-чемпіонів.

Цільова аудиторія

Цільовою аудиторією мають бути місцеві існуючі та потенційні велосипедисти. Хоча мапа буде також корисною для туристів та відвідувачів, мапа має ставити за мету допомогти тим, хто мешкає в місті, визначитися з найкращим веломаршрутом до місця призначення, для доїзду до якого інакше вони б скористалися автомобілем.

Практичне впровадження

Партнерства

Якщо фінансування такого проекту з місцевого бюджету є проблемою, корисним стане залучення партнерів. Корпоративне спонсорство від компаній виробників та продавців велосипедів може розглядатись в обмін на розміщення реклами на мапі.

Просуваючи велотранспорт

Практична довідка

Оператори місцевого громадського транспорту також є цінними партнерами. Велосипедний та громадський транспорт є природними взаємодоповнюючими елементами. Спільна промо-кампанія може включати інформацію про можливості та правила перевезення велосипедів у громадському транспорті, а також про велосипедні парковки при транспортних вузлах та варіанти спільного використання велосипеда та громадського транспорту.

Безцінними партнерами при створенні веломапи міста будуть місцеві організації велоактивістів, як стосовно виявлення маршрутів (див. далі "Визначення велосипедних маршрутів"), так і стосовно надання загальних порад та інформації щодо користування велосипедом.

Варто також співпрацювати з видавцями існуючих карт міста та заохочувати їх включати в звичайні карти міста інформацію про можливості використання велосипеда.

Визначення велосипедних маршрутів

Ваше місто не обов'язково має створити розгалужену мережу велоінфраструктури для того, щоб видати першу велосипедну мапу. Шляхи, позначені на вашій веломапі, не обов'язково мають бути офіційними велодоріжками чи велосмугами; це також можуть бути спокійні вулиці, комфортні для проїзду велосипедом, або інші маршрути, якими безпечно та приємно їхати на велосипеді.

Збір інформації для першої веломапи може бути масштабним завданням, але існуючі велосипедисти — це експерти в плані безпечних та найзручніших способів пересування велосипедом по місту. Місто має використовувати ресурс такого досвіду та знання (зазвичай, велосипедисти із задоволенням в подробицях розкажуть про свої найулюбленіші маршрути!)

Наприклад, в 2007 році в Бостоні (США) було розроблено першу веломапу. Через те, що на той момент в місті не було офіційної велоінфраструктури, мапу було створено на основі суб'єктивних рекомендацій велосипедистів. Паралельно з організацією зустрічей груп велосипедистів на рівні районів, директор велосипедної програми створив онлайн мапу відкритого доступу та запросив місцевих велоактивістів позначити на ній свої улюблені маршрути з коротким описом та поясненнями до них. Хоча частка велосипедних поїздок в Бостоні складала близько 1%, мапа отримала більше 500 відгуків і отримані дані було використано як основу для розробки першої веломапи міста. За детальною інформацією звертатися до Ніколь Фрідман (Nicole Freedman) за адресою: Nicole.Freedman.bra@CityofBoston.gov.

Зміст (наповнення) мапи

Веломапа, як мінімум, має містити наступну інформацію:

- велодоріжки та велосмуги (за наявності таких в місті) та вулиці, комфортні та безпечні для проїзду велосипедистів, в ідеалі, з позначенням якості поверхні, завантаженості дороги та позначенням місць, яких краще уникати
- односторонні вулиці (з інформацією про (не)можливість руху велосипедистів в обох напрямках — наявність контра-смуги)
- розташування велопарковок
- типові знаки
- типові місцеві точки призначення (магазини, школи, бібліотеки і т.д.)
- корисні контакти (наприклад, місцевих велоклубів, велопрокатів і т.д.)

Проте, веломапа не має обмежуватись описом місцевої мережі велосипедних шляхів, вона також має бути інструментом поширення інформації та порад. Додаткова інформація може містити:

- Переваги користування велосипедним транспортом
- Поради щодо безпеки на дорозі (наприклад, аварійно-небезпечні ділянки, рекомендації переїзду трамвайних колій)
- Інформація про велосипедне оснащення (наприклад, шолом, ліхтарі, дощовик)
- Поради щодо ремонту та догляду за велосипедом (наприклад, контрольний перелік для перевірки стану велосипеда)
- Поради щодо убезпечення велосипеда від крадіжки

- Інформацію про курси навчання їзди на велосипеді
- Можливості комбінованого користування велосипедом та громадським транспортом
- Перевезення велосипедів у громадському транспорті
- Схема громадського велопрокату (за наявності такої в місті) або послуги з прокату велосипедів
- Велосипедні магазини
- Оголошення велосипедних подій (частково це залежить від очікуваної періодичності оновлення та перевидання мапи)
- Рекомендації екскурсій
- Інформація про електровелосипеди

Вимоги до дизайну

Чим вищою є частка велосипедистів в місті та чим більше уваги місто приділяє велосипедному руху, тим, ймовірно, вищими будуть вимоги до змісту, підготовки, оформлення, формату, якості друку та розповсюдження веломапи.

Масштаб: Популярність мапи та її читабельність є ключовими факторами, які досягаються завдяки правильно підбраному масштабу (в залежності від розміру міста та масштабів мережі, зазвичай від 1:15 000 до 1:25 000; регіональні мапи мають масштаб від 1:25 000 до 1:150000), контрастності та кольорів. Веломапа завжди має містити легенду.

Порівнянність та зручність: Основою веломапи має бути офіційна мапа міста, надана місцевими органами або інституціями, відповідальними за збір відповідної інформації. Формат мапи (складана, в формі мініатласу або в іншому вигляді) має бути зручним для використання протягом поїздки. Папір має бути придатним для тривалого користування та навіть витримувати вітер і, можливо, певною мірою, навіть дощ.

Друк: Рекомендований повнокольоровий друк.

Оновлення: Веломапа має регулярно оновлюватись (в ідеалі, щороку).

Кишенькова версія: Менша за розміром, складана кишенькова версія, що містить основну велосипедну інформацію, може доповнювати повноцінну публікацію або, у випадку обмеженого бюджету, слугувати тимчасовою заміною.

Витрати: Витрати залежатимуть від якості паперу та друку, розміру, чи є мапа складаною, її масштабу та накладу. Спонсорська підтримка — один із засобів покрити частину або всі витрати.

Поширення

В місцях, де інформацію про велосипедний транспорт є обмеженою, головною метою є поширити мапи серед якнайбільшої кількості людей; потрібно докладати зусилля для подолання будь-яких перешкод у поширенні.

План розповсюдження карт має бути уважно продуманий від самого початку, включно з тим чи поширювати мапу за оплату чи безкоштовно. Якщо встановлення ціни на мапи може здатися гарною ідеєю для відшкодування витрат на розробку та друк мапи, це також зменшує кількість пунктів поширення карти та додає адміністративних витрат. **Міста-початківці та прогресуючі міста мають розповсюджувати веломапи безкоштовно.**

Основні місця поширення веломап:

- всі місцеві книгарні та бібліотеки
- місцеві центри дозвілля та фітнес-центри
- залізничні та автовокзали, станції метро, зупинки трамвайв та автобусів
- вхідні зони приміщень всіх дотичних управлінь органів місцевого самоврядування
- центри туристичної інформації
- школи, університети та інші освітні інституції

Просуваючи велотранспорт

Практична довідка

- місцеві веломагазини та велопрокати
- всі місцеві події (пов'язані чи не пов'язані з велосипедним транспортом)

Інформацію також потрібно розмістити на сайті органу місцевого самоврядування.

Веломапи можна роздавати при реєстрації новим мешканцям міста. В подальшому цей спосіб поширення веломапи можна розширити до цілого пакету матеріалів для велоновачків включно з деякими подарунками (наприклад, прищіпки для штанів, світловідбивачі, дзвінок, чохли на сидіння та ін.), таким чином, органи місцевого самоврядування надсилають сигнал, що велосипедисти вітаються на цій території.

Веломапи також можуть бути розташовані у стратегічних місцях міста (з приміткою про те, де бажаючі можуть отримати власний примірник), наприклад, при вході на залізничний вокзал, вздовж основних велошляхів та на станціях громадського велопрокату (для міст, де існує така система).

Дуже рекомендована робота з громадськістю, яка б акцентувала увагу на появі та доступності веломапи.

Висновки

Сильні сторони

- Веломапа — це ідеальний спосіб популяризації користування велосипедом, тому що мапи в цілому дуже популярні та позитивно сприймаються як велосипедистами, так і поки лише зацікавленими у користуванні велосипедом (особливо, якщо мапи поширюються безкоштовно). Карти також надають можливість розповсюдити широкий спектр корисної інформації, пов'язаної з велорухом.
- Мапи роблять пересування велосипедом простішим та зручнішим, тому вони є критичним компонентом в підвищенні користування велосипедом для задоволення повсякденних транспортних потреб.
- Збір інформації для першої (і подальших) мап мережі велошляхів надає можливість зафіксувати, проаналізувати та відстежувати ситуацію з велорухом (як через власні дослідження, так і завдяки інформації від існуючих велосипедистів).
- Для міста це хороший спосіб налагодити контакти з місцевою велосипедною громадою та ознайомити її з іншими велосипедними ініціативами міста.
- Мапа велошляхів — це чітке відображення зобов'язань міста щодо розвитку велоруху.
- Веломапи (особливо безкоштовні) майже завжди добре сприймаються.

Слабкі сторони

- Збір даних для першої веломапи міста може бути досить серйозним та тривалим завданням.

Фактори успіху та перепони

Розповсюдження веломапи критичне її для успіху. Про це варто пам'ятати при виборі між безкоштовним поширенням та продажем мап. Набагато простіше поширювати безкоштовні мапи: більше людей схилитимуться до того, аби взяти безкоштовну мапу, а місту не доведеться перейматися черед організацію продажу і, таким чином, зробити мапу доступною в більшій кількості точок.

Міста-чемпіони мають більше простору для експериментів (наприклад, з водостійким папером), ніж міста-початківці. Міста-чемпіони також мають більше шансів вілшкодувати витрати через продаж, тому що цінність пересування велосипедом тут є більш очевидною.

Оцінка ефекту

Підрахунок кількості розповсюджених веломап надасть інформацію про кількість людей, які мають мапи на руках.

Успішні приклади

Приклад 1

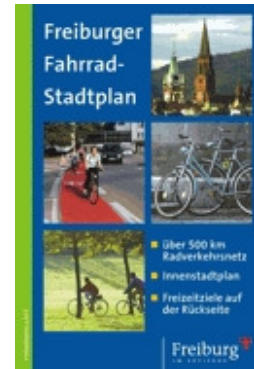
Freiburger Fahrrad-Stadtplan "Rad tut gut" (Велотранспорт — це добре) – Веломапа міста Фрайбург (Німеччина)

Складану веломапу німецького міста Фрайбург (видавець мапи) було підготовлено на базі карти міста і вперше було опубліковано в 2007 році накладом 5000 екземплярів. Вона відображає всі 500 км місцевої велосипедної мережі та містить додаткову інформацію щодо типових дорожніх знаків та рекомендованих пунктів призначення.

В розгорнутому вигляді мапа має розмір 70x100 см та 10x15 см у складеному і коштує €2.50. Більше інформації:

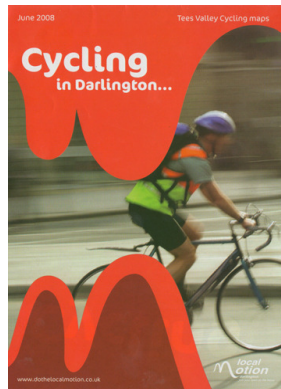
www.freiburg.de/servlet/PB/menu/1146345_I2_pcontent/index.html

Фрайбург — місто-чемпіон з часткою велосипедних поїздок в загальній кількості подорожей містом 27% (до 15% у 1982).

Приклад 2

Cycling in Darlington – Веломапа міста Дарлінгтон (Великобританія)

В рамках своєї ініціативи "Місцевий рух", міська рада міста Дарлінгтон в червні 2008 року видала веломапу "Велосипедом по Дарлінгу". Крім інформації щодо місцевої велосипедної мережі (включно з даними про пішохідні переходи, зони з обмеженням швидкості руху до 20 миль/год, маршрути для BMX та ін), складана мапа пропонує базову інформацію щодо основних знаків та видів розмітки, з якими може стикнутися велосипедист, поради щодо безпечного пересування (наприклад, користування ліхтарями), поради щодо покупки та оренди велосипеда та контрольний список перевірки стану велосипеда. Веломапа надає інформацію про національну велосипедну мережу, проїзд велосипедом через центр міста, цільові велосипедні курси та тренування, а також про велосипедні події та майбутні публікації, які стосуються велосипедного руху.

Веломапа поширюється безкоштовно. Вона доповнена онлайн планувальником подорожей та пішохідною мапою. Більше інформації: www.dothelocalmotion.co.uk

Дарлінгтон — місто-початківець з часткою велосипедних подорожей в межах 2-3%. В 2005 році, місто було обрано організацією Cycling England як одне з шести демонстраційних міст в Британії. Цей статус приніс фінансування, розподілене на 3 роки, в обсязі 1,5 мільйона фунтів стерлінгів (приблизно 1,7 мільйона євро), яке було використано на покращення умов для користування велосипедом та інфраструктури. Фінансування за програмою "Велосипедне місто" закінчилося в березні 2011 року.

Переклад та адаптацію цієї практичної довідки було зроблено Асоціацією велосипедистів Києва в рамках створення Українського інформаційного центру велотранспорту за підтримки проекту GIZ "Кліматично сприятлива концепція сталої мобільності в українських містах" за дорученням Федерального міністерства навколишнього середовища, охорони природи і безпеки реакторів Німеччини (BMU) у контексті Міжнародної ініціативи по захисту клімату.

Німецьке Товариство Міжнародного Співробітництва (GIZ) реалізує в Україні за дорученням уряду ФРН різноманітні проекти міжнародної технічної допомоги, в тому числі у сфері сталого енергоефективного розвитку.

За дорученням

Федеральне міністерство навколишнього середовища, охорони природи та безпеки реакторів

Асоціація велосипедистів Києва
ASCU
www.ascu.org.ua